ព្យេរលុស៊ីយ៉ាំង ឡាម៉ង់

Pierre Lucien LAMANT
(1926-2007)

ការសិក្សា៖

កុមារឡាម៉ង់កើតថ្ងៃទី១៩ធ្នូ១៩២៦នៅ ប៊ិរកូឡុំស៍ (Bois-Colombes) *តំបន់ទន្លេសែនលើ* (Les Hauts- de- Seine) *គឺនៅជាយក្រុងប៉ារីសមុន*

សង្គ្រាមលោកទី២។ឡាម៉ង់បានចម្រើនវ័យនិងរស់នៅក្នុងបរិបទសង្គ្រាមលោកលើកទី២នៅស្រុកបារាំងនិងនៅអ៊ឺរ៉ុបគឺក្នុងការខ្វះខាតគ្រប់បែបយ៉ាង។ ក្នុងវ័យកុមារ ឡាម៉ង់បានសិក្សានៅសាលាបឋមសិក្សាក្នុងភូមិកំណើត។ យុវជនឡាម៉ង់មានចិត្តស្រឡាញ់ប្រវត្តិវិទ្យាដែលទាក់ទាញយុវជនរិះរកមធ្យោបាយសិក្សាវិជ្ជា។ ឡាម៉ង់បានផ្តើមការងារដំបូងដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិតផងនិងសិក្សាផង គឺបានប្រកបការងារជាបឋមជា អនុរក្សជំនួយនៅវិទ្យាល័យប៉ាស្ទរ Pasteur) នៅតំបន់ នឺយីស៊ួសែន (Neuilly-Sur-Seine) នាំឲ្យមានលទ្ធភាពអាចទៅសិក្សានៅមហាវិទ្យាល័យរហូតដល់បានបរិញ្ញាប័ត្រអក្សរសាស្ត្រនៅឆ្នាំ១៩៥១។ យុវជនរូបនេះស្រឡាញ់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវប្រវត្តិសាស្ត្ររហូតដល់ផុតជីវិត។

ឡាម៉ង់បានសរសេរសាណាជាដំបូងស្តីពី«ចាងហ្វាងចៅក្រម, អគ្គរាជអាជ្ញា, អគ្គមេធាវី នានានៅសភាក្រុងប៉ារីសក្នុងពេលសង្គ្រាម៧ឆ្នាំ («Présidents, Procureur général et avocats généraux du Parlement de Paris pendant la guerre de sept ans») ដែលនាំឲ្យ យុវជនឡាម៉ង់បានទទួលសញ្ញាប័ត្រសិក្សាជាន់ខ្ពស់ Diplôme d´Etudes supérieures =DES) នៅឆ្នាំ១៩៥៣ ហើយឡាម៉ង់បានធ្វើសារណាឧបសម្ពន្ធមួយទៀតមានចំណងជើងថា «កុងស្តង់ទីណូប» (Constantinoble) ដែលនាំដំណើរជីវិតស្រាវជ្រាវ ឡាម៉ង់ដោយមានទំនោរលើបូព៌ាប្រទេស។

វិជ្ជាជីវៈសាស្ត្រាចារ្យជំនួយ៖

ឡាម៉ង់បានផ្តើមការងារជាដំបូងក្នុងក្រសួងសិក្សាធិការជាតិបារាំង ជាសាស្ត្រាចារ្យប្រវត្តិវិទ្យា ជំនួយនៅវិទ្យាល័យ ម៉ារសូ (Marceau) នៅស្រុកស្សាត្រស៍ (Chartres) ក្នុងខែកញ្ញា ១៩៥៥ដល់កញ្ញា១៩៥៦។

ក្រោយមកបានផ្តាច់ខ្លួនចេញពីក្រសួងសិក្សាធិការបារាំងទៅធ្វើការនៅកម្ពុជានាពេលដែលប្រទេសកម្ពុជាបានឯករាជ្យ គឺត្រូវការអ្នកអប់រំបុគ្គលិកសិក្សាមានគ្រូបង្រៀននិងសាស្ត្រាចារ្យមធ្យមសិក្សា។ ឡាម៉ង់បានទទួលការងារជាសាស្ត្រាចារ្យអប់រំនេះនៅភ្នំពេញពីខែតុលា១៩៥៦ដល់កញ្ញា១៩៦២ គឺលោកបានបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រ នៅវិទ្យាស្ថានគរុកោសល្យភ្នំពេញ នៅសាលាភូមិន្ទរដ្ឋបាល នៅសាលាភូមិន្ទយោធា និងនៅមហាវិទ្យាល័យអក្សរសាស្ត្រ ជាដើមក្នុងក្រមខណ្ឌ សហការរវាងរដ្ឋាភិបាលបារាំង និង រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ ក្នុងពេលធ្វើការនៅភ្នំពេញ ឡាម៉ង់បានប្រឹងខំសិក្សាបន្ថែម ក្រៅម៉ោងធ្វើការ រៀបចំប្រឡងយក «សញ្ញាប័ត្រសម្បទាសាស្ត្រាចារ្យមធ្យមសិក្សា» (CAPES=certificat d´aptitude au professorat d´enseignement secondaire)ដើម្បីក្លាយទៅសាស្ត្រាចារ្យពេញសិទ្ធិក្នុងក្រមខណ្ឌក្រសួងសិក្សាធិការរដ្ឋបារាំង។ សាស្ត្រាចារ្យរូបនេះបានបន្តការស្រាវជ្រាវនៅប្រទេសកម្ពុជារហូតដល់ចប់បេសកកម្មការងារ។

វិជ្ជាជីវៈ សាស្ត្រាចារ្យពេញសិទ្ធិ

ក្រោយពីបានត្រឡប់មកប្រទេសបារាំងវិញឡាម៉ង់បានទទួលតែងតាំងសាស្ត្រាចារ្យនៅវិទ្យាល័យ «គួបប៊ីវវ» (Courbevoie) នៅជាយក្រុងប៉ារីស។ ឡាម៉ង់បានបន្តការងារបង្រៀននៅវិទ្យាល័យនេះពីខែតុលា១៩៦២ រហូតដល់ខែកញ្ញា១៩៧០ដោយបានរស់នៅតំបន់នេះផងដែរ។ នៅចន្លោះពេលនោះឡាម៉ង់បានប្រឡងជាប់មហាបរិញ្ញាប័ត្រប្រវត្តិសាស្ត្រនៅឆ្នាំ១៩៦៧។ ទន្ទឹមនឹងការសិក្សាស្រាវជ្រាវគរុកោសល្យនេះឡាម៉ង់បានរៀននៅវិទ្យស្ថានភាសា អរិយធម៌ បូព៌ារហូតដល់បានរៀនចប់ភាសាខ្មែរដល់បានទទួលសញ្ញាប័ត្រភាសាខ្មែរនាឆ្នាំ១៩៧០ហើយបន្ទាប់មកឡាម៉ង់បានធ្វើនិក្ខេបបទបណ្ឌិតចប់នាឆ្នាំ១៩៧៩ហើយបានការពារកិច្ចការនេះនៅសាកលវិទ្យាល័យប៉ារីសទី៣ក្នុងប្រធានបទ«រឿងរ៉ាវ របស់ព្រះអង្គម្ចាស់យុគន្ធរ...» (titre en français : L´affaire Yukanthor. Autopsie d´un scandale colonial » ដែលមានសាស្ត្រាចារ្យ ជាប្រធានគណកម្មការវាយតម្លៃនិក្ខេបបទនេះជាអ្នកស្គាល់កម្ពុជាច្បាស់ណាស់ គឺសាស្ត្រាចារ្យហ្សង់ដែលវែរត៍ (Jean DELVERT) ដែលជាអ្នកជួយទំនុកបំរុងឡាម៉ង់ដំបូងឲ្យស្រឡាញ់ប្រទេសកម្ពុជា។

ឡាម៉ង់បានលះបង់ការបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រទូទៅនៅវិទ្យាល័យហើយបានប្តូរមកស្រាវជ្រាវនិងបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជានិងអាស៊ីអគ្នេយ៍វិញព្រោះបានទទួលការតែងតាំងនិងតួនាទីជាអ្នកទទួលបន្ទុកបង្រៀន

(Chargé de cours) ។ក្រោយមកឡាម៉ង់បានទទួលតំណែងជា គរុជំនួយ (Maître assistant) ក្នុងក្របខណ្ឌ វិទ្យាស្ថានភាសានិងអារ្យធម៌បូព៌ាពីខែតុលា១៩៧០ដល់ខែធ្នូ១៩៨៤ ហើយឆ្នាំ១៩៨៥ គណកម្មការវិទ្យាស្ថានភាសានិងអារ្យធម៌ បានតែងតាំងលោកជាសាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិតពេញសិទ្ធិ។

ទន្ទឹមនឹងការបង្រៀននៅវិទ្យាស្ថានភាសានិងអារ្យធម៌បូព៌ាបានទៅទទួលបន្ទុកធ្វើសន្និសិទនៅសាលាអនុវត្តន៍សិក្សាជាន់ខ្ពស់ (EPHE = Ecole Pratique des Hautes Etudes)ជារៀងរាល់សប្តាហ៍ស្តីពី«ប្រវត្តិសាស្ត្រប្រទេសកម្ពុជា»រហូតដល់ឆ្នាំ១៩៩៥ ដែល ឡាម៉ង់ត្រូវចូលនិវត្តន៍ តែគណកម្មការវិទ្យាសាស្ត្រស្ថាប័នលោកបានប្រគល់ជូនលោកឡាម៉ង់ឲ្យទៅជា«សាស្ត្រាចារ្យជាញជ័យ» (Emeritus) គឺអាចបន្តការងារជាសាស្ត្រាចារ្យដោយឥតយកកម្រៃទៀតរហូតដល់ផុតជីវិត។ ឡាម៉ង់បានធ្វើសន្និសិទនៅសាលាអនុវត្តន៍ជាន់ខ្ពស់រហូតដល់ឆ្នាំ១៩៩៨។

ក្នុងសម័យខ្មៅងងឹតនៅកម្ពុជា បញ្ញាជនខ្មែរមួយចំនួនបានរស់នៅបណ្តោះអាសន្ននៅប្រទេសបារាំង។ នាពេលនោះ សាស្ត្រាចារ្យឡាម៉ង់បានជួយក្នុងការស្រាវជ្រាវផ្សេងៗដល់ សហគមខ្មែរ មានសមាគម«មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារស្រាវជ្រាវអារ្យធម៌ខ្មែរ» ដែលមានទី

តាំងនៅប៉ារីស៍ទី៥(អសយដ្ឋាន លេខ២១៨ ផ្លូវ សាំងហ្សាក់= 218, rue Saint-Jacques 75005 Paris)ដោយបានបង្កើត បណ្ណាល័យខ្មែរហើយមានបង្រៀនភាសាខ្មែរដល់កុមារខ្មែរនៅប៉ារីសនិងជាយក្រុងប៉ារីស។ សមាគមនេះបានបង្កើតទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវពីវប្បធម៌អារ្យធម៌ខ្មែរ១ ឈ្មោះ «សិក្សាខ្មែរ»ដោយមានអ្នកស្រាវជ្រាវខ្មែរនិងបាំរាំងរួមគ្នា។ នាពេលដែលកម្ពុជាបានសុខសន្តិភាពហើយនៅឆ្នាំ១៩៩៥ឡាម៉ង់បានឆ្លៀតឱកាសបុណ្យខួប២០០ឆ្នាំ វិទ្យាស្ថានភាសានិងអារ្យធម៌បូព៌ា (ដំបូងជាសាលាជីវភាសា បានក្លាយទៅជាវិទ្យាស្ថានភាសានិងអារ្យធម៌បូព៌ា) បានរៀបចំសន្និសិទអន្តរជាតិ ស្តីពី «តុល្យការនិងទស្សនទិស្ស័យសិក្សាខ្មែរ» (ភាសានិងអារ្យធម៌)។ ឡាម៉ង់បានប្រមូលបាឋកថាអ្នកចូលរួមទាំងអស់ដែលសំយោគកថា ពីកម្ពុជារបស់អ្នកស្រាវជ្រាវបារាំងនិងខ្មែរដែលមកចូលរួមសន្និសិទនេះ ធ្វើជាសមូហកម្ម មួយ យកមកបោះពុម្ពផ្សាយនៅបណ្ណាគារឡាម៉ាតង់នៅឆ្នាំ១៩៩៧។

បន្ទាប់ពីមរណភាព ភរិយាលោក នាម ម៉ារីយ៉ា មកឡាម៉ង់មានគ្រោះថ្នាក់នាពេលចូងចុងក្រោយ មានចោរឆក់កាបូបលោកធ្វើឲ្យដួលរបួសជាទម្ងន់ បានទៅព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យ។ គ្រោះថ្នាក់នេះនាំឲ្យលោកមានជម្ងឺ សម្រាន្តមន្ទីរពេទ្យអស់ពេលជាយូរហូតដល់ផុតជីវិតនៅទីនោះ។

សាស្ត្រាចារ្យព្យេរឡាម៉ង់បានទទួលអនិច្ចកម្មដោយរោគាពាធ នៅថ្ងៃទី២២វិច្ឆកាឆ្នាំ២០០៧ក្នុងមន្ទីរពេទ្យនៅ«លីម៉ីព្រេវ៉ាន»(Limeil-Brévannes) នៅជាយក្រុងប៉ារីស។

ស្នាដៃជាសៀវភៅ៖

សៀវភៅដែលទាញចេញពីនិក្ខេបបទបណ្ឌិតតតិយភូមិ ការពារនាឆ្នាំ ១៩៧៩, ៣៤១ទំព័រ ស្ដីពី«រឿងរ៉ាវរបស់ព្រះអង្គម្ចាស់យុគន្ធរនាខែកក្កដា -ធ្នូ ១៩០០«, មានចំណងជើង ជាភាសាបារាំងថា៖

(**Affaire Yukanthor. Autopsie d’un scandale colonial**, Paris, Société Française d’Histoire d’Outre-Mer, 1989, 243 p.)

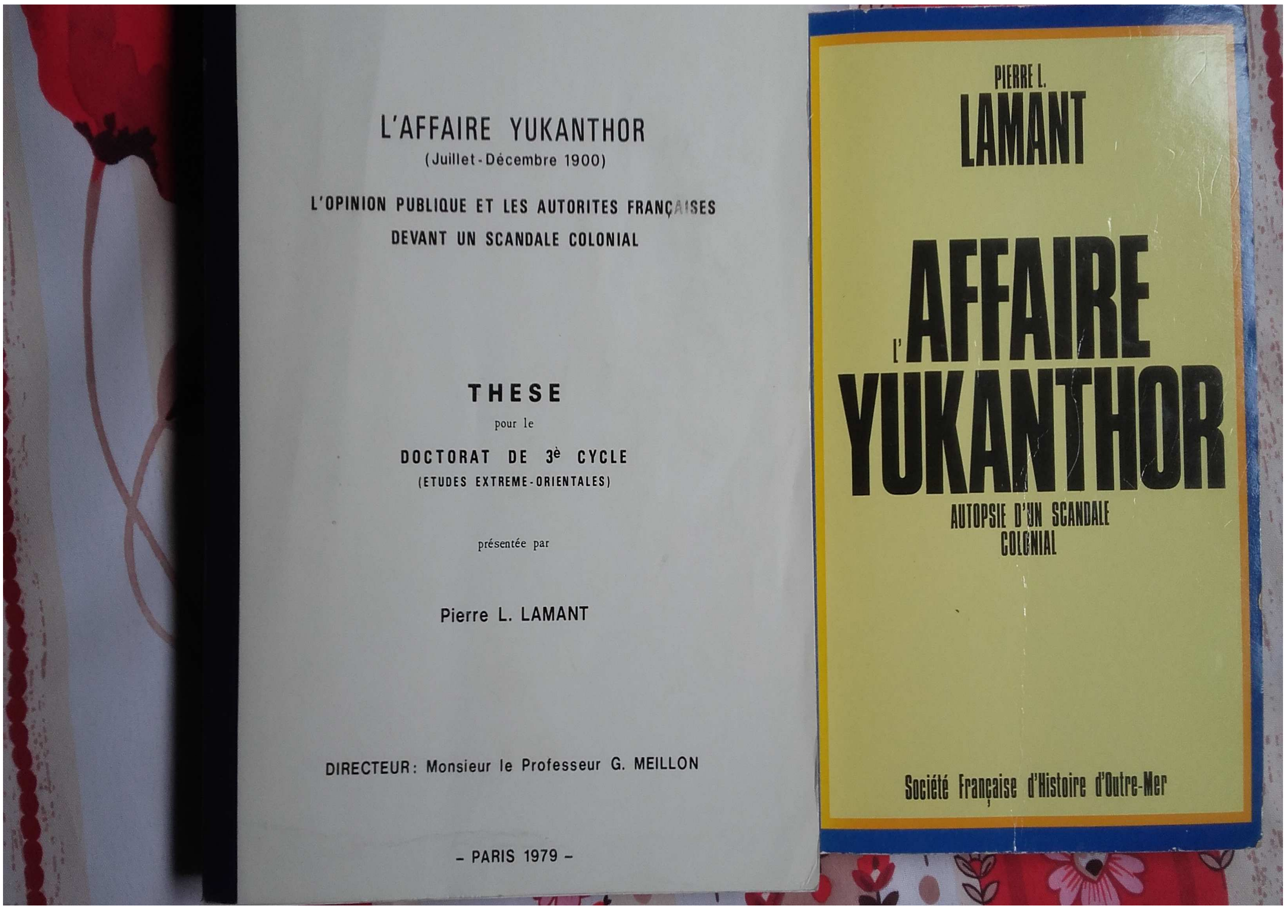
L'AFFAIRE YUKANTHOR
(Juillet-Décembre 1900)
L'OPINION PUBLIQUE ET LES AUTORITES FRANÇAISES
DEVANT UN SCANDALE COLONIAL
THESE
pour le
DOCTORAT DE 3è CYCLE
(ETUDES EXTREME-ORIENTALES)
présentée par
Pierre L. LAMANT
DIRECTEUR: Monsieur le Professeur G. MEILLON
- PARIS 1979 -
PIERRE L.
LAMANT
L'AFFAIRE
YUKANTHOR
AUTOPSIE D'UN SCANDALE
COLONIAL
Société Française d'Histoire d'Outre-Mer

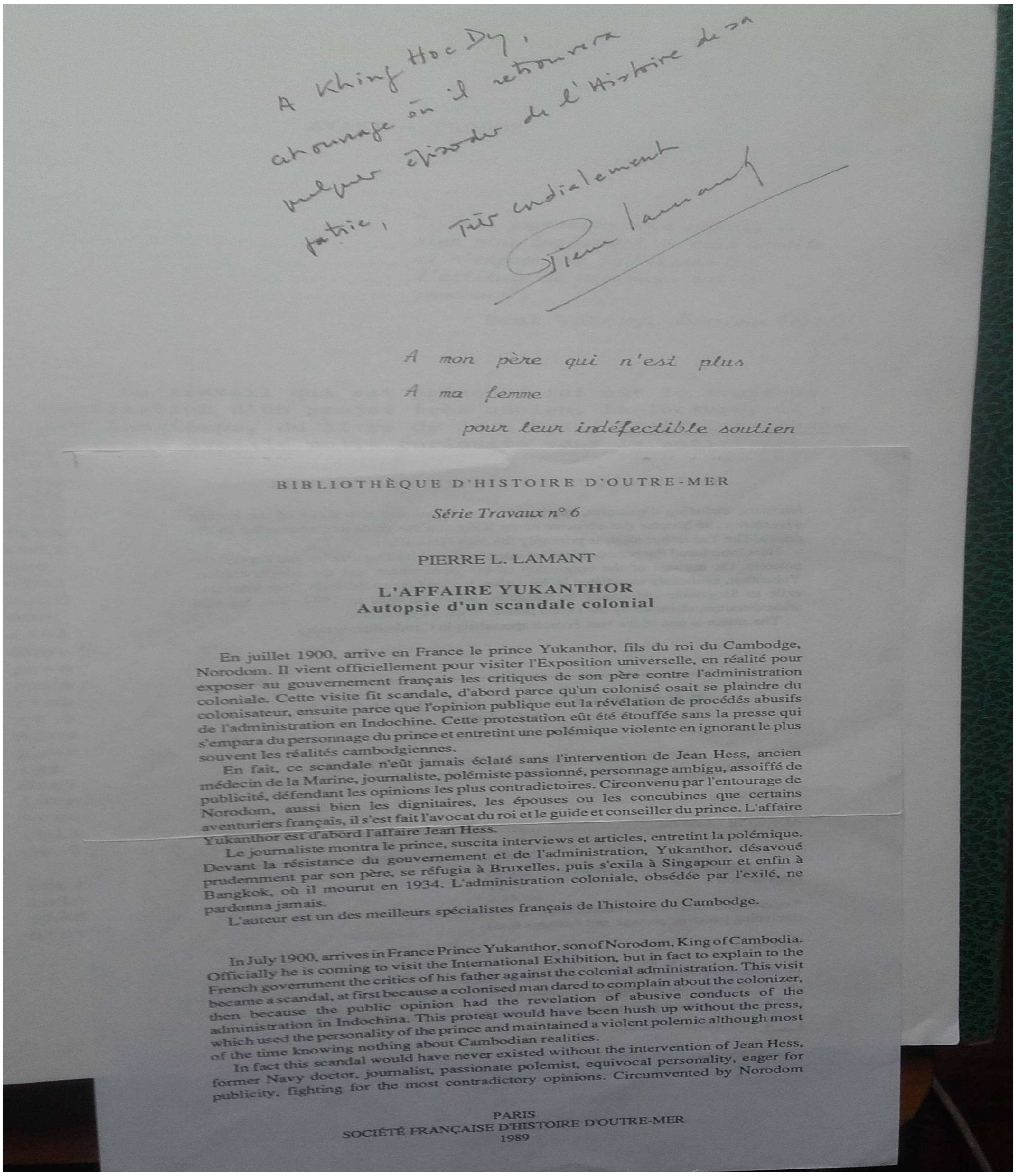

A Khing Hoc Dy,
cet ouvrage où il retrouvera
quelques épisodes de l'histoire de sa
patrie, Très cordialement
Pierre Lamant

A mon père qui n'est plus
A ma femme
pour leur indéfectible soutien

BIBLIOTHÈQUE D'HISTOIRE D'OUTRE-MER

Série Travaux n° 6

PIERRE L. LAMANT

L'AFFAIRE YUKANTHOR
Autopsie d'un scandale colonial

En juillet 1900, arrive en France le prince Yukanthor, fils du roi du Cambodge, Norodom. Il vient officiellement pour visiter l'Exposition universelle, en réalité pour exposer au gouvernement français les critiques de son père contre l'administration coloniale. Cette visite fit scandale, d'abord parce qu'un colonisé osait se plaindre du colonisateur, ensuite parce que l'opinion publique eut la révélation de procédés abusifs de l'administration en Indochine. Cette protestation eût été étouffée sans la presse qui s'empara du personnage du prince et entretint une polémique violente en ignorant le plus souvent les réalités cambodgiennes.

En fait, ce scandale n'eût jamais éclaté sans l'intervention de Jean Hess, ancien médecin de la Marine, journaliste, polémiste passionné, personnage ambigu, assoiffé de publicité, défendant les opinions les plus contradictoires. Circonvenu par l'entourage de Norodom, aussi bien les dignitaires, les épouses ou les concubines que certains aventuriers français, il s'est fait l'avocat du roi et le guide et conseiller du prince. L'affaire Yukanthor est d'abord l'affaire Jean Hess.

Le journaliste montra le prince, suscita interviews et articles, entretint la polémique. Devant la résistance du gouvernement et de l'administration, Yukanthor, désavoué prudemment par son père, se réfugia à Bruxelles, puis s'exila à Singapour et enfin à Bangkok, où il mourut en 1934. L'administration coloniale, obsédée par l'exilé, ne pardonna jamais.

L'auteur est un des meilleurs spécialistes français de l'histoire du Cambodge.

In July 1900, arrives in France Prince Yukanthor, son of Norodom, King of Cambodia. Officially he is coming to visit the International Exhibition, but in fact to explain to the French government the critics of his father against the colonial administration. This visit became a scandal, at first because a colonised man dared to complain about the colonizer, then because the public opinion had the revelation of abusive conducts of the administration in Indochina. This protest would have been hush up without the press, which used the personality of the prince and maintained a violent polemic although most of the time knowing nothing about Cambodian realities.

In fact this scandal would have never existed without the intervention of Jean Hess, former Navy doctor, journalist, passionate polemist, equivocal personality, eager for publicity, fighting for the most contradictory opinions. Circumvented by Norodom

PARIS
SOCIÉTÉ FRANÇAISE D'HISTOIRE D'OUTRE-MER
1989

សៀវភៅខាងលើនេះមានបកប្រែជាភាសាខ្មែរ ដោយទីឃាយុ ដាក់ចំណងជើងថា៖

រឿងរ៉ាវរបស់ព្រះអង្គម្ចាស់យុគន្ធរ, *គ្មានកាលបរិច្ឆេទ*, *២១៥ទំព័រ។*

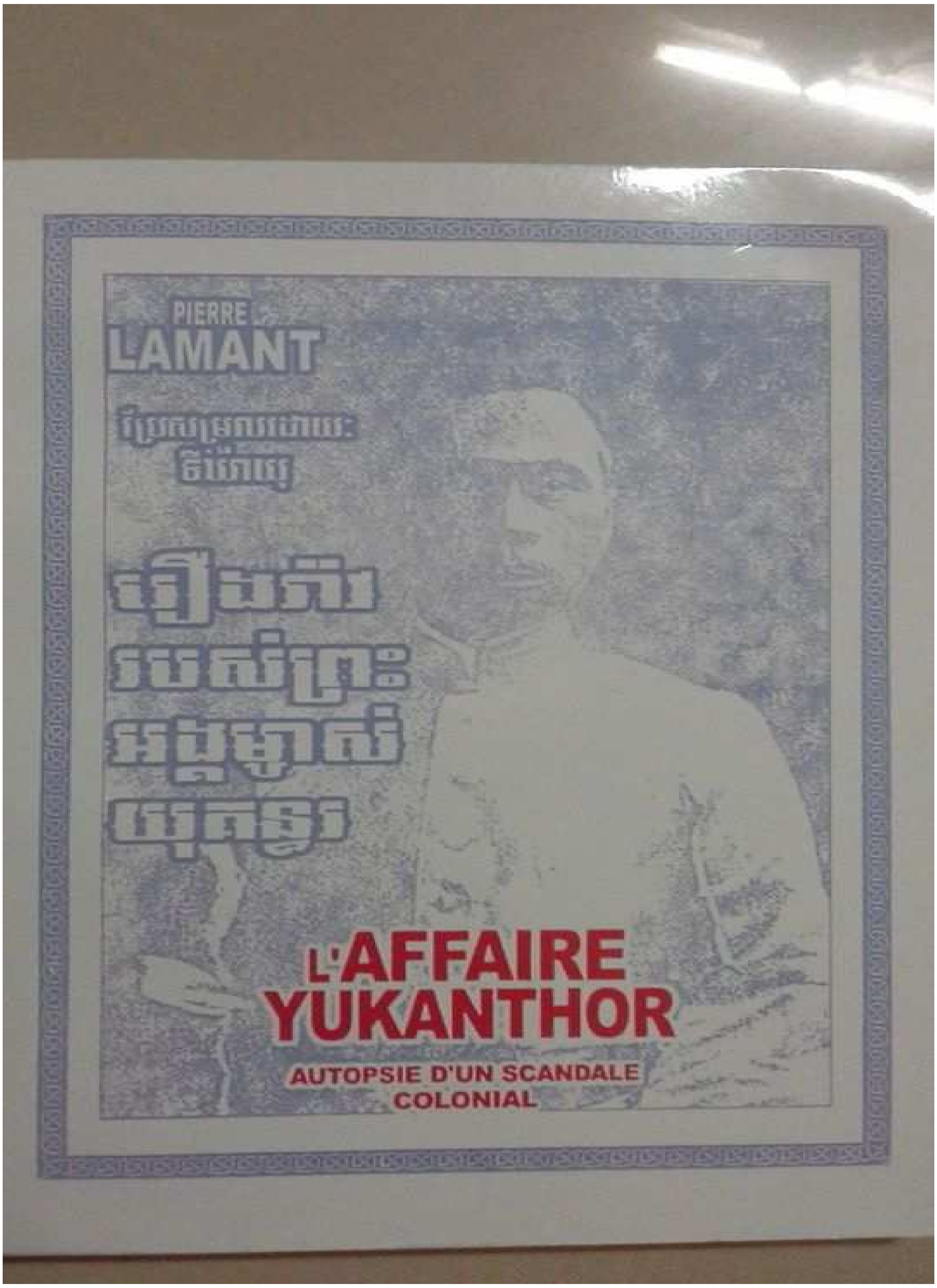
PIERRE
LAMANT
ប្រែសម្រួលដោយៈ
រឿងរ៉ាវ
របស់ព្រះ
អង្គម្ចាស់
យុគន្ធរ
L'AFFAIRE
YUKANTHOR
AUTOPSIE D'UN SCANDALE
COLONIAL

សៀវភៅរួម៖

LAMANT Pierre L. (éd.), ***Bilan et perspectives des études khmères (Langue et culture)***, Paris, L’Harmattan, 1997, 256 p. (Actes du colloque de Phnom Penh 29-30 novembre – 1er décembre 1995).

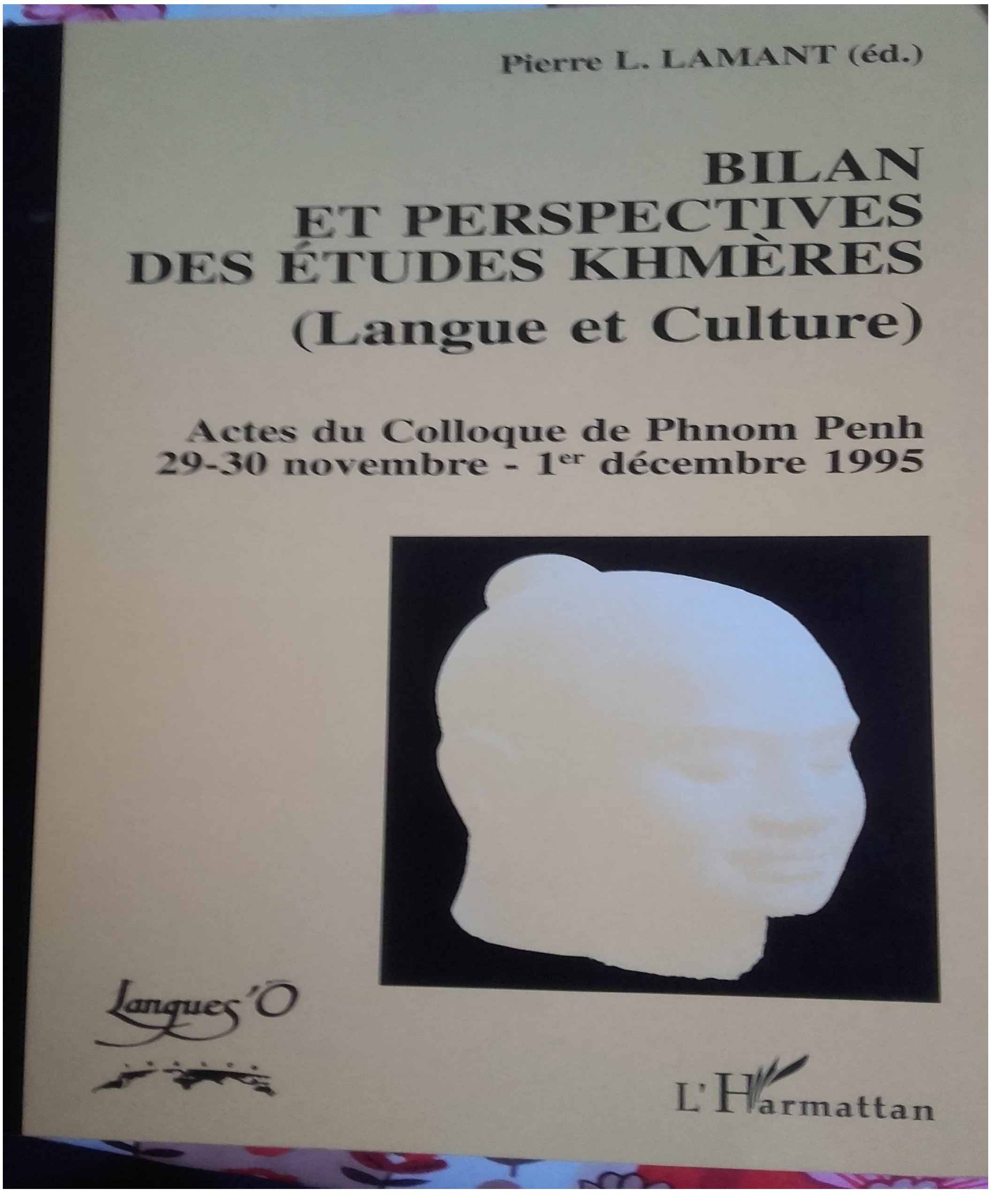

អត្ថបទសិក្សាស្រាវជ្រាវ៖[1]

អត្ថបទសិក្សាសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលស្រង់យកមកបង្ហាញគឺ៖

- « La notion de civilisation », in *Revue de l'Institut National Pédagogique*, Phnom Penh, n°2, mai 1959, pp. 14-18.
- « La date de la mort du Roi khmer Ang Duong, in, t. VXIV, 1977, pp. 217-223. *Bulletin de l'Ecole Française d'Extrême-Orient*
- « L'affaire Duong Chakr », in *Revue Française d'Histoire d'Outre-Mer,* t.LXVII, n° 246-247, p. 1980, pp. 123-150.
- « Rencontre du passé et du présent ou considérations sur l'histoire ancienne et récente de l'Indochine orientale, in *Cahiers de l'Asie du Sud-Est*, n° 9-10, 1981, pp. 77-122.
- « Pour une nouvelle problématique du règne de Jayavarman VII », in *Asie du Sud-Est et Monde Insulindien*, Cambodge II, vol. XV, 1-4, n° 1984, pp.101-110.

[1] ចំពោះជីវប្រវត្តិសង្ខេបសាស្ត្រាចារ្យឡាម៉ង់សូមអានបន្ថែមអត្ថបទជាភាសាបារាំងរបស់ អូលីវីយេដឺប៊េរណុង (Olivier de Bernon) មានចំណងជើងថា «In memoriam Pierre Lamant (1926-2007) », in *Aséanie*-20, 2007, pp. 9-13 ។ ចំពោះបញ្ជីអត្ថបទស្រាវជ្រាវមានច្រើនទៀត ហើយសូមអាន បន្ថែមស៊ីត Aefek

- « La révolution nationale dans l'Indochine de l'Amiral Decoux », in *Revue d'Histoire de la 2ème Guerre mondiale et des conflits contemporains*, n°138, avril 1985, pp. 107-198.

- « Les prémices des relations politique entre le Cambodge et la France vers le milieu du XIXe siècle », *in Revue Française d'Histoire d'Outre-Mer,* t. LXXII, n° 267, 1985, pp. 167-198.

- « Les partis politiques et les mouvements de résistance khmers vus par les services de renseignements français (1945-1952), in *Guerres mondiales et conflits contemporains*, n° 148, 1987, pp. 79-96

ឧបសម្ពន្ធ ១៖

រូបថតក្របអត្ថបទខ្លះៗ

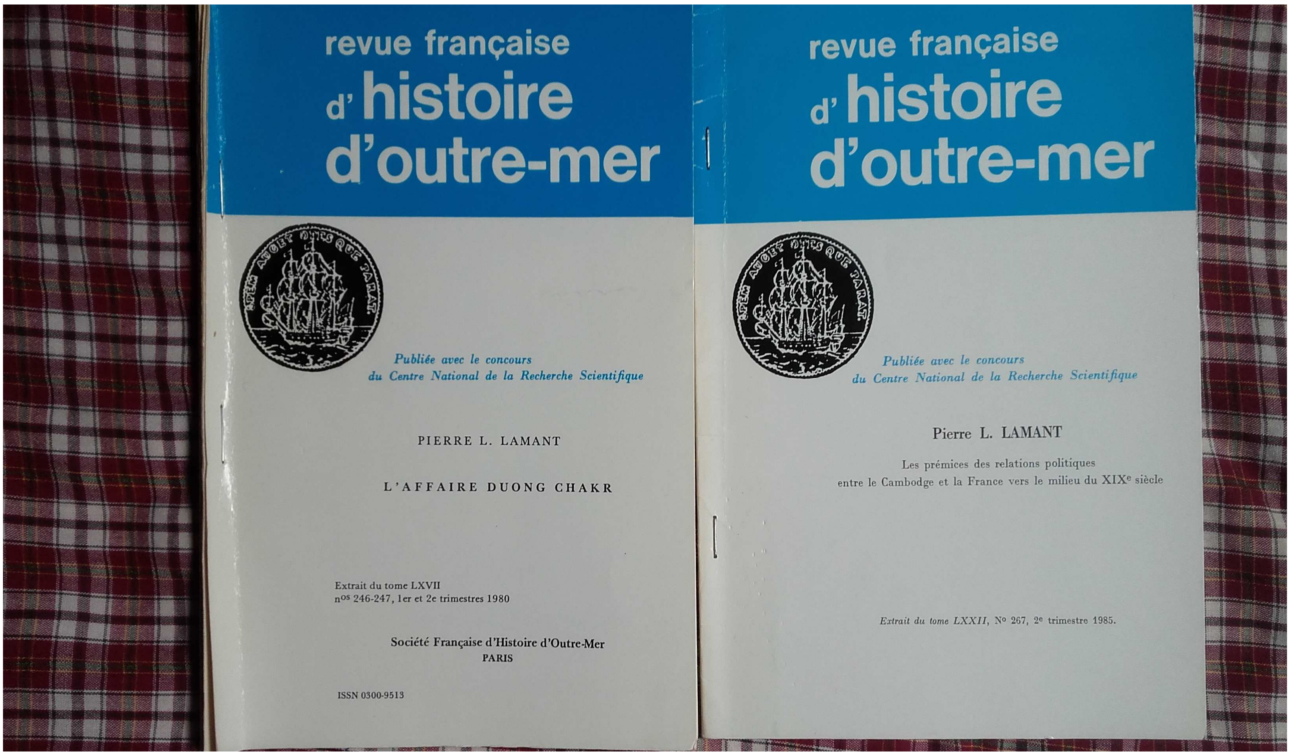

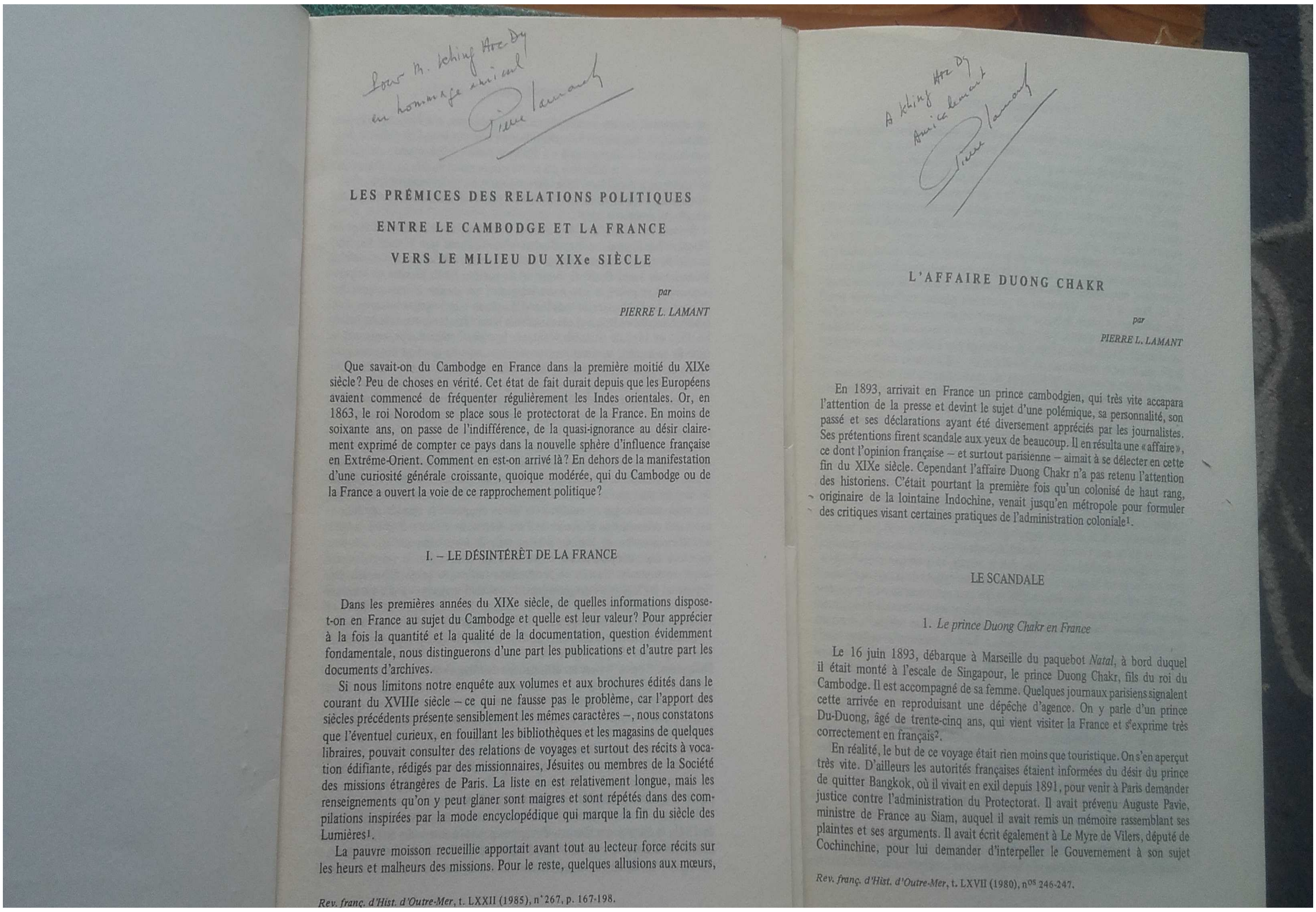

LES PRÉMICES DES RELATIONS POLITIQUES ENTRE LE CAMBODGE ET LA FRANCE VERS LE MILIEU DU XIXe SIÈCLE

par

PIERRE L. LAMANT

Que savait-on du Cambodge en France dans la première moitié du XIXe siècle? Peu de choses en vérité. Cet état de fait durait depuis que les Européens avaient commencé de fréquenter régulièrement les Indes orientales. Or, en 1863, le roi Norodom se place sous le protectorat de la France. En moins de soixante ans, on passe de l'indifférence, de la quasi-ignorance au désir clairement exprimé de compter ce pays dans la nouvelle sphère d'influence française en Extrême-Orient. Comment en est-on arrivé là? En dehors de la manifestation d'une curiosité générale croissante, quoique modérée, qui du Cambodge ou de la France a ouvert la voie de ce rapprochement politique?

I. – LE DÉSINTÉRÊT DE LA FRANCE

Dans les premières années du XIXe siècle, de quelles informations dispose-t-on en France au sujet du Cambodge et quelle est leur valeur? Pour apprécier à la fois la quantité et la qualité de la documentation, question évidemment fondamentale, nous distinguerons d'une part les publications et d'autre part les documents d'archives.

Si nous limitons notre enquête aux volumes et aux brochures édités dans le courant du XVIIIe siècle – ce qui ne fausse pas le problème, car l'apport des siècles précédents présente sensiblement les mêmes caractères –, nous constatons que l'éventuel curieux, en fouillant les bibliothèques et les magasins de quelques libraires, pouvait consulter des relations de voyages et surtout des récits à vocation édifiante, rédigés par des missionnaires, Jésuites ou membres de la Société des missions étrangères de Paris. La liste en est relativement longue, mais les renseignements qu'on y peut glaner sont maigres et sont répétés dans des compilations inspirées par la mode encyclopédique qui marque la fin du siècle des Lumières[1].

La pauvre moisson recueillie apportait avant tout au lecteur force récits sur les heurs et malheurs des missions. Pour le reste, quelques allusions aux mœurs,

Rev. franç. d'Hist. d'Outre-Mer, t. LXXII (1985), n°267, p. 167-198.

L'AFFAIRE DUONG CHAKR

par

PIERRE L. LAMANT

En 1893, arrivait en France un prince cambodgien, qui très vite accapara l'attention de la presse et devint le sujet d'une polémique, sa personnalité, son passé et ses déclarations ayant été diversement appréciés par les journalistes. Ses prétentions firent scandale aux yeux de beaucoup. Il en résulta une «affaire», ce dont l'opinion française – et surtout parisienne – aimait à se délecter en cette fin du XIXe siècle. Cependant l'affaire Duong Chakr n'a pas retenu l'attention des historiens. C'était pourtant la première fois qu'un colonisé de haut rang, originaire de la lointaine Indochine, venait jusqu'en métropole pour formuler des critiques visant certaines pratiques de l'administration coloniale[1].

LE SCANDALE

1. *Le prince Duong Chakr en France*

Le 16 juin 1893, débarque à Marseille du paquebot *Natal*, à bord duquel il était monté à l'escale de Singapour, le prince Duong Chakr, fils du roi du Cambodge. Il est accompagné de sa femme. Quelques journaux parisiens signalent cette arrivée en reproduisant une dépêche d'agence. On y parle d'un prince Du-Duong, âgé de trente-cinq ans, qui vient visiter la France et s'exprime très correctement en français[2].

En réalité, le but de ce voyage était rien moins que touristique. On s'en aperçut très vite. D'ailleurs les autorités françaises étaient informées du désir du prince de quitter Bangkok, où il vivait en exil depuis 1891, pour venir à Paris demander justice contre l'administration du Protectorat. Il avait prévenu Auguste Pavie, ministre de France au Siam, auquel il avait remis un mémoire rassemblant ses plaintes et ses arguments. Il avait écrit également à Le Myre de Vilers, député de Cochinchine, pour lui demander d'interpeller le Gouvernement à son sujet

Rev. franç. d'Hist. d'Outre-Mer, t. LXVII (1980), n°s 246-247.

សាស្ត្រាចារ្យឡាម៉ង់ដឹកនាំនិក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិតៈ

សាស្ត្រាចារ្យបានដឹកនាំនិស្សិតដែលស្រាវជ្រាវរៀបចំធ្វើនិក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិតនិងអនុបណ្ឌិតជាច្រើនគ្នា។

ជាពិសេសគឺនិក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិតតិយភូមិ អ្នកស្រី ញានចំណានស្តីពី«ការអប់រំខ្មែរតាមរយៈរឿងប្រលោមលោក រូឡង់ម៉ីយ៉ែរ សាពាម៉ានី

(នាដការខ្មែរ)»,ប៉ារីស, វិទ្យាស្ថានភាសានិងអរិយធម៌បូព៌ា, ២០០២, មាន ១៩៣ទំព័រ។

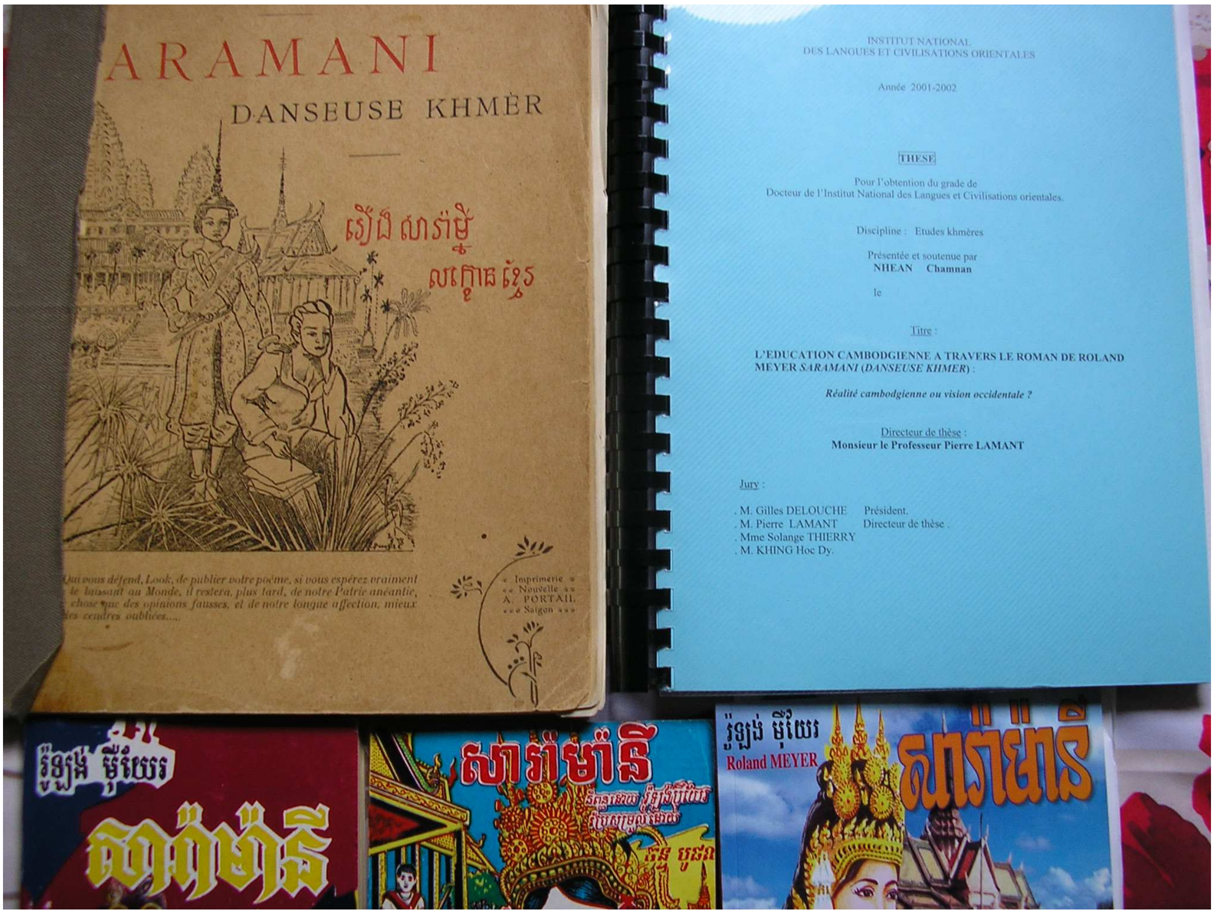

ខាងលើនេះគឺនិក្ខេបបទបណ្ឌិតតតិយភូមិ អ្នកស្រី ញានចំណានដឹកនាំ ដោយ សាស្ត្រាចារ្យ ព្យេរឡាម៉ង់ និងសៀវភៅជាច្បាប់ដើមភាសាបារាំង របស់«រូឡងម៉ីយែរ»និងសៀវភៅបកប្រែជាភាសាខ្មែរទាំងឡាយ។

សមាជិក៥នាក់ ដែលបានវាយតម្លៃនិក្ខេបបទបណ្ឌិតផ្នែកការដឹកនាំស្រាវជ្រាវ (HDR)[2] របស់បណ្ឌិតហ្សាក់នេពត (Jacques NEPOTE)។[3]

អនិច្ចកម្មនិងពិធីបញ្ចុះសព៖

---

[2] « Habilitation à diriger des recherches »

[3] ក្នុងរូបនេះមានបួននាក់បានទទួលអនិច្ចកម្មហើយគឺ៖ Pierre Lucien LAMANT, Gilles DELOUCHE, Jacques NEPOTE និង Michel JACQ

ព្យេរលុស៊ីយ៉ាំងឡាម៉ង់បានទទួលអនិច្ចកម្មនាឆ្នាំ២០០៧ ហើយបាន ប្រារព្ធបុណ្យដោយ ធ្វើពិធីបញ្ចុះសពនៅ បរិវេណទីបញ្ចុះសព «ពេរឡាសែស់» (Cimétière Père Lachaise)

អ្នកចូលរួមក្នុងពិធីបញ្ចុះសពនេះមាន មិត្តភក្តិ សពគឺនៅខាងស្តាំដៃមាន សមាជិកសមាគមបារាំងផ្នែកប្រវត្តិសាស្ត្រប្រទេសឯនាយសមុទ្រ ហើយនៅ ស្តាំដៃមានមិត្តសាស្ត្រាចារ្យដូចជាអ្នកស្រី សាស្ត្រាចារ្យម៉ារីស៊ីប៊ីលដឺវីយ៉ែន

(Marie Sybille de VIENNE) សាស្ត្រាចារ្យហ្ស៊ីលដឺលូស (Gilles DELOUCHE) សាស្ត្រាចារ្យអូលីវីយេដឺប៊ែរណុង (Olivier de BERNON) ជាដើម។

ឧបសម្ពន្ធ ២៖

បុណ្យម៉ែស្ស៊ី តាម គ្រឹស្ត សាសនា ជូនចំពោះ ៖

ម៉ារីយ៉ាឡាម៉ង់ (អនិច្ចកម្មថ្ងៃទី១៤កុម្ភៈ២០០២) ព្រមទាំងស្វាមីពៀរ លុស៊ីយ៉ាំងឡាម៉ង់ (អនិច្ចកម្មថ្ងៃទី ២២វិច្ឆិកា២០០៧)។

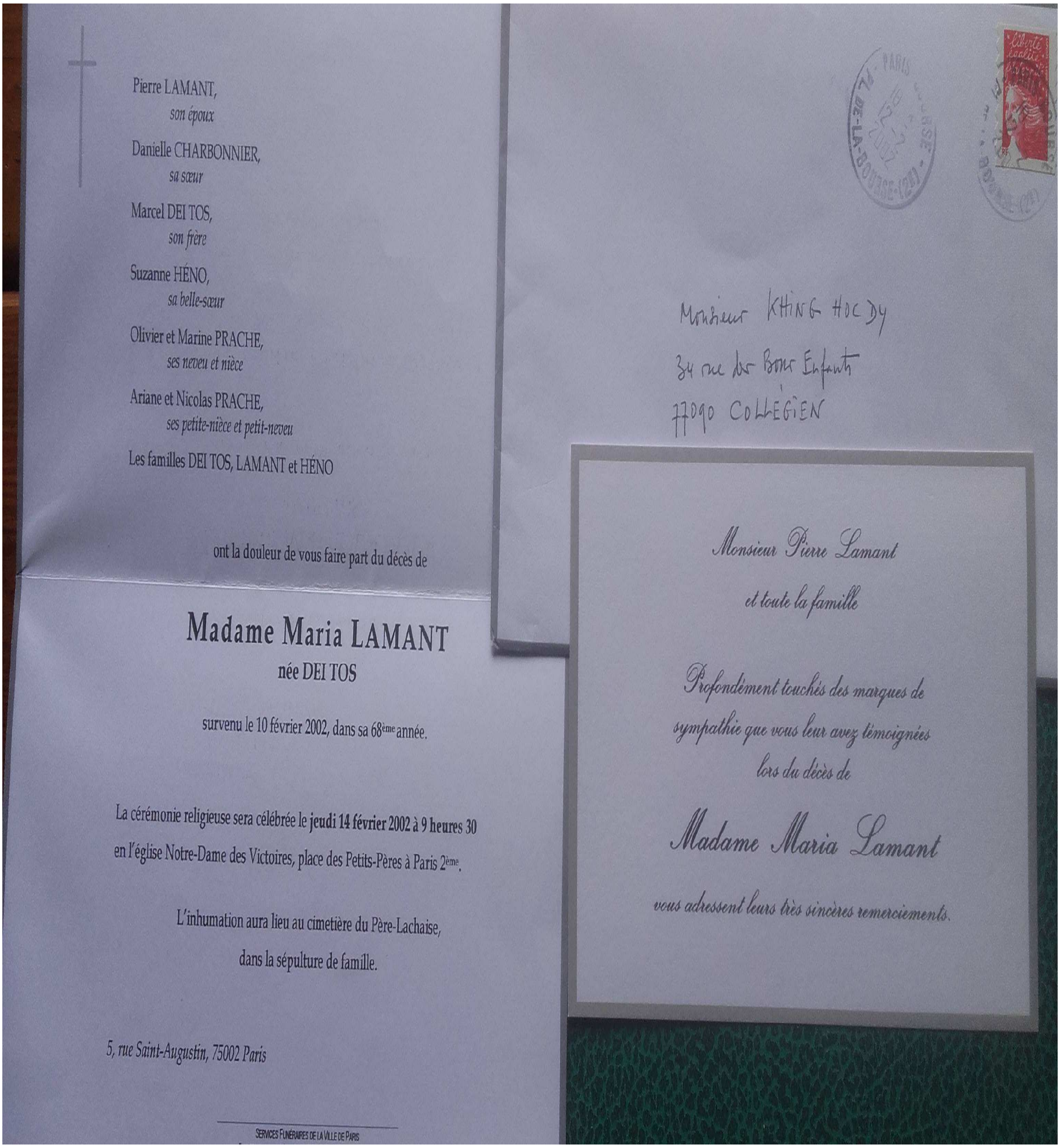

Pierre LAMANT,
son époux

Danielle CHARBONNIER,
sa sœur

Marcel DEI TOS,
son frère

Suzanne HÉNO,
sa belle-sœur

Olivier et Marine PRACHE,
ses neveu et nièce

Ariane et Nicolas PRACHE,
ses petite-nièce et petit-neveu

Les familles DEI TOS, LAMANT et HÉNO

ont la douleur de vous faire part du décès de

Madame Maria LAMANT
née DEI TOS

survenu le 10 février 2002, dans sa 68ème année.

La cérémonie religieuse sera célébrée le **jeudi 14 février 2002 à 9 heures 30** en l'église Notre-Dame des Victoires, place des Petits-Pères à Paris 2ème.

L'inhumation aura lieu au cimetière du Père-Lachaise, dans la sépulture de famille.

5, rue Saint-Augustin, 75002 Paris

SERVICES FUNÉRAIRES DE LA VILLE DE PARIS

Monsieur KHING HOC DY
34 rue des Bons Enfants
77090 COLLEGIEN

Monsieur Pierre Lamant
et toute la famille

Profondément touchés des marques de sympathie que vous leur avez témoignées lors du décès de

Madame Maria Lamant

vous adressent leurs très sincères remerciements.

Chapelle des Missions Etrangères — Mercredi 5 mars 2008

MESSE d'ADIEU

pour

le Professeur Pierre LAMANT

+++

Entrée

« Jésus que ma joie demeure »
de Jean Sébastien BACH
(orgue)

Kyrie

De la Messe des Défunts

Lecture

Lecture du livre d'Isaïe (Is, 6a.7-9)

Le jour viendra où le Seigneur, Dieu de l'univers, préparera pour tous les peuples un festi sur sa montagne. Il enlèvera le voile de deuil qui enveloppait tous les peuples et le linceul qu couvrait toutes les nations. Il détruira la mort pour toujours. Le Seigneur essuiera les larme de tous les visages et par toute la terre il effacera l'humiliation de son peuple ; c'est lui qu l'a promis.
Et ce jour-là, on dira : « Voici notre Dieu, en lui nous espérions, et il nous a sauvés ; c'est lu le seigneur, en lui nous espérions ; exultons, réjouissons-nous ; il nous a sauvés ! »

Evangile

Evangile selon Saint Jean (14, 1-6)

A l'heure où Jésus passait de ce monde à son Père, il disait à ses disciples : « Ne soyez donc pas bouleversés ; vous croyez en Dieu, croyez aussi en moi. Dans la maison de mon Père beaucoup peuvent trouver leur demeure ; sinon, est-ce que je vous aurais dit : « Je pars vous préparer une place ? » Quand je serai allé vous la préparer, je reviendrai vous prendre avec moi ; et là où je suis, vous y serez aussi. Pour aller où je m'en vais, vous savez le chemin. » Thomas lui dit : « Seigneur, nous ne savons même pas où tu vas, comment pourrions-nous savoir le chemin ? » jésus lui répond : « Moi, je suis le Chemin, la Vérité et la Vie ; personne ne va vers le Père sans passer par moi »

Prière Universelle

Texte (lecteurs)
Chant : *O Seigneur, en ce jour, écoute nos prières.*

Sanctus

(en latin)

Liturgie eucharistique

Anamnèse

Christ est venu, Christ est né
Christ a souffert, Christ est mort,
Christ est ressuscité, Christ est vivant,
Christ reviendra, Christ est là,
Christ reviendra, Christ est là.

Notre Père

de Rimsky Korsakov
(chanté)

La Paix du Christ

(échangée)

Agnus Dei

(en latin)

Extrait du Requiem

De Duruflé
Ou de Fauré
(orgue)

Communion

Chant d'adieu

Sur le seuil de sa maison, notre Père t'attend
Et les bras de Dieu s'ouvriront pour toi
Sur le seuil de sa maison, notre Père t'attend

Quand les portes de la vie, s'ouvriront devant nous,
Dans la paix de Dieu, nous te reverrons.

L'eau qui t'a donné la vie, lavera ton regard
Et tes yeux verront le salut de Dieu.

Comme à ton premier matin, brillera le soleil,
Et tu entreras dans la joie de Dieu.

Salve Regina

Salve regina, Mater misericordiae ! Vita, dulcedo et spes nostra, salve!
Ad te clamamus, exsulses filii Evae. Ad te suspiramus, gementes er flentes
In hac lacrymarum valle.

Eia ergo, advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte;
Et, Jesum, benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exsilium ostende,
O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria!